

FLORALAB : Pobles Botànics del Pirineu

17 de desembre del 2021

Quin es el concepte de Poble Botànic del Pirineu?

Es fonamenta en un **acord de compromís de totes les parts** (administracions generals i locals, centres de recerca, entitats i particulars interessats) que intervenen en la recerca, seguiment, conservació, educació i difusió dels valors botànics del municipi.

Objectiu: treballar col·lectivament per a millora del coneixement, de la divulgació i la conservació dels valors botànics d'un municipi.

Avançar de forma **equilibrada** amb les **6 línies de treball:**

1. Conèixer el patrimoni botànic del municipi (recerca)
2. Fer seguiment dels valors més amenaçats ➡ Laboratoris Botànics a Cel Obert - LBCO
3. Promoure les actuacions de conservació necessàries
4. Comunicar al públic en general i al món científic els valors i les novetats
5. Sensibilitzar i educar als agents clau
6. Disposar d'una oferta d'informació, recursos i activitats perquè els visitants coneguin i valorin el patrimoni natural.

L'exemple de Setcases (El Ripollès)

DINAMITZADORS

institut
botànic

Centre mixt

ICHN Delegació de
Institució Catalana d'Història Natural la Garrotxa

PARTICIPACIÓ ACTIVA

AGENTS CLAU

- Ajuntament de Setcases
- Parc Natural de Capçaleres del Ter i del Freser, Generalitat de Catalunya
- Cos d'Agents Rurals del Ripollès
- Diputació de Girona
- Servei de Flora i Fauna, Generalitat de Catalunya
- Estació de muntanya Vallter 2000 – Ferrocarrils de Catalunya, Generalitat de Catalunya
- Reserva Nacional de Caça Freser- Setcases, Generalitat de Catalunya
- Oficina Agricultura -DARP –Ripollès, Generalitat de Catalunya
- Ramaders
- Propietaris
- Entitats socioculturals de Setcases i voltants
- Centre Tecnològic Forestal de Catalunya
- Universitats de Vic, de Girona, de Barcelona i Autònoma de Barcelona, i de Perpinyà
- Centres docents de Camprodon
- Centre d'Educació Ambiental Alt Ter

Línia 2. Fer seguiment dels valors més amenaçats

PROPOSTA D'ACTUACIONS

- En espècies protegides
- En hàbitats protegits
- En boscos singulars
- En arbres singulars

LABORATORI A CEL OBERT

Baga de Queràs:

Maianthemum bifolium, *Buxbaumia viridis*,
Corallorhiza trífida, *Epipactis rhodanensis*, *Epipactis distans*

Coma de l'Orri:

Delphinium montanum, *Woodsia alpina*, *Teloschistes contortuplicatus*, *Buxbaumia viridis*, *Tetraphis pellucida*

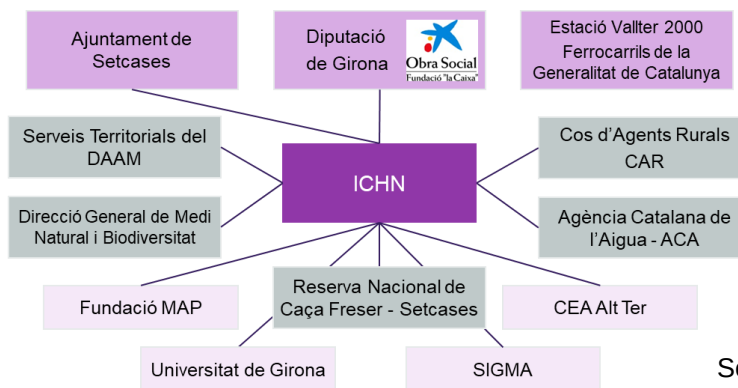
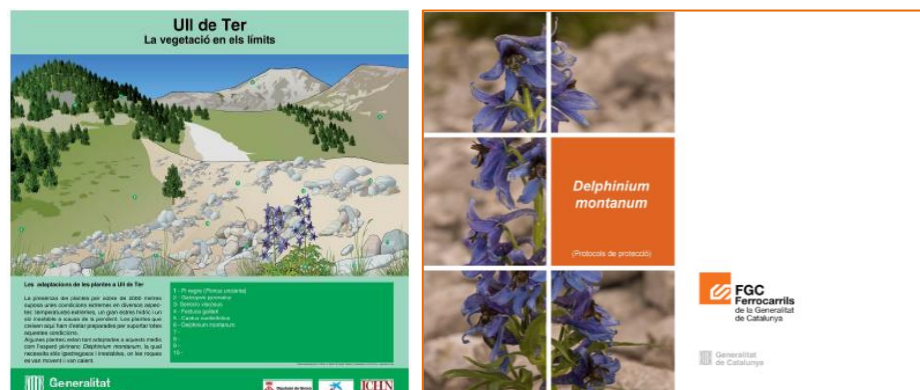
Ulldeter:

Delphinium montanum, *Woodsia alpina*, *Buxbaumia aphylla*, *Buxbaumia viridis*, *Tetraphis pellucida*

Línia 3. Promoure les actuacions de conservació necessàries

PROPOSTA D'ACTUACIONS

- Actuacions amb propietaris, ramaders, masovers, entitats, administracions
- Actuacions *in situ* i *ex situ*

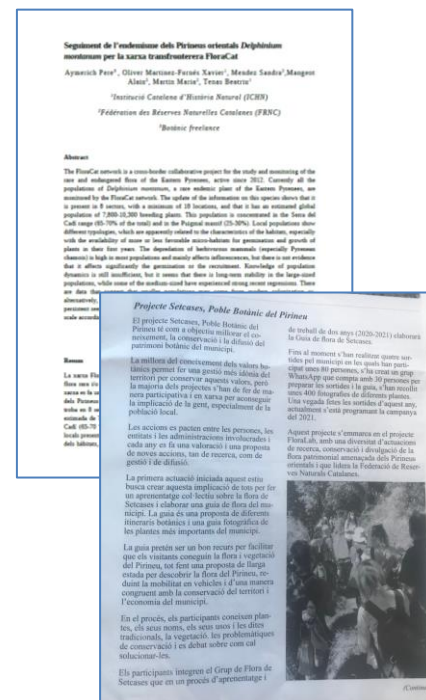

Línia 4. Comunicar al públic en general i al món científic...

PROPOSTA D'ACTUACIONS

- Universitats (docència i pràctiques alumnes)
- Congressos científics
- Articles científics
- Notes de premsa

... els valors i les novetats

Línia 5. Sensibilitzar i educar als agents clau

PROPOSTA D'ACTUACIONS

- Reunions i visites amb propietaris, ramaders, entitats i administracions ...
- Activitats divulgatives població local (centres docents, entitats, Ajuntament i públic en general)

SETCASES, POBLE BOTÀNIC DEL PIRINEU
QUÍ PÈR A FER L'ENTREVISTA

ABANS DE COMENÇAR RECORDA:

- Busques un lloc tranquil per a fer l'entrevista, sense sorolls.
- Gràcies amb el mòbil en posició horitzontal.
- Gràcies en Alta Definició (HD) o FULL de la càmera del mòbil.

A L'INICI DE L'ENTREVISTA:

Doni lla Benes tardis, que ens podrà dir el seu nom complet i l'any de naixement (si volgués)?

- Informem que estem gravant l'entrevista amb el mòbil i li demanem si hi està d'acord?
- On va viure, viueu?
- Quina professió ha fet? / A què s'ha dedicat tota la vida?
- Sap per què fem l'entrevista?

SEGUIM PREGUNTANT SOBRE LES PLANTES:

- Ens podràs explicar quines plantes flou servir o flou servir als seus parcs o avís? Per exemple quan un flou mal alguna cosa (benes mal de penes, llares, ...)

ABANS DE COMENÇAR RECORDA:

- Com era la planta?
- Quina part flou servir?
- On anava a buscar-la?
- En tenia per emprar-la?

(Si us expliquem més d'una planta flou de fer les preguntes per cada una)

CONTINUAM:

- ¿per menjar? En flou servir de plantes?
- Quan anava a la muntanya o al camp no collia cap planta?
- Quines receptes contàveu amb aquestes plantes?

FINALMENT:

- ¿per fer menes, collides, cadures, ... en flou servir de plantes?

ACABEM AGRAINT L'ENTREVISTA I DONANT LES GRÀCIES

Activitat amb els nens i nenes de Setcases

- ✓ Presentació de l'activitat
- ✓ Guió d'entrevista
- ✓ Drets d'imatge dels participants
- ✓ Presentació del Vídeo

Línia 6. Disposar d'una oferta d'informació, recursos i activitats...

Web de la ICHN

- ✓ Presentació del projecte FloraLab
- ✓ Grup de Treball: Setcases. Poble Botànic del Pirineu
- ✓ Lloc de difusió de les activitats: Itineraris

- ✓ Grup de Flora de Setcases – 36 persones
- ✓ Grup d'Itineraris Setcases – 9 persones

- ✓ 8 sortides conjuntes per conèixer la flora y definir els itineraris
- ✓ 12 Reunions de treball en grups

PARTICIPACIÓ CIUTADANA - CONEIXEMENT

...perquè els visitants coneguin i valorin el patrimoni natural.

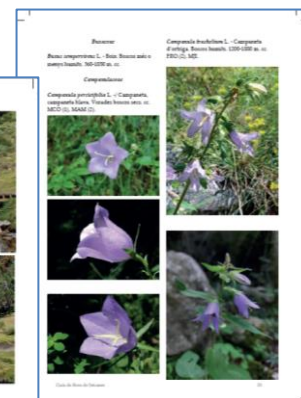

Línia 6. Disposar d'una oferta d'informació, recursos i activitats...

PROPOSTA D'ACTUACIONS

- Cartells entrada municipi: Setcases, Poble Botànic del Pirineu →
- Informació a les pàgines web (Ajuntament i Parc Natural i ICHN)
- 3 Cartells Poble Botànic (valor i propostes per als visitants)
- Proposta d'itineraris botànics amb guia de flora →
- Exposició sobre la flora de Setcases

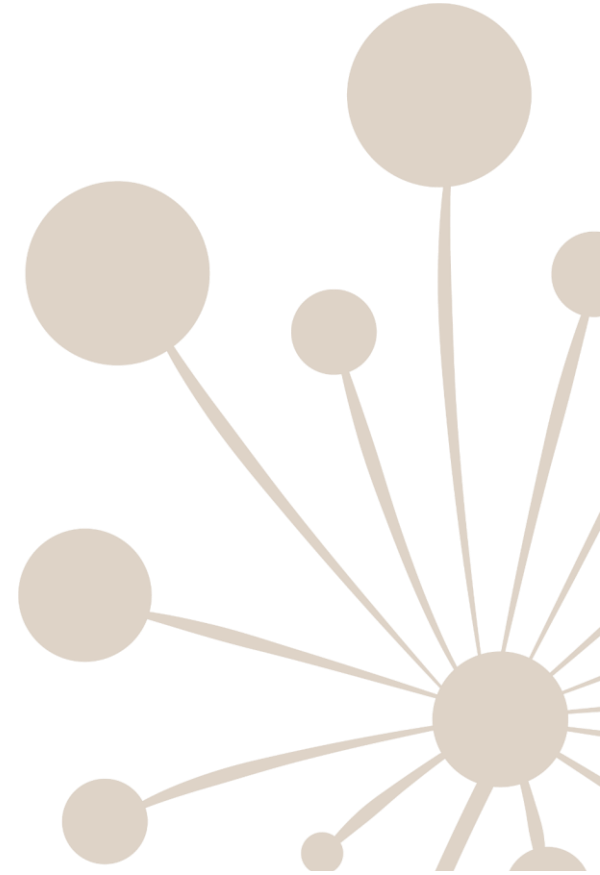
Iniciant el
procés de
disseny

...perquè els visitants coneguin i valorin el patrimoni natural.

GRÀCIES per la vostra atenció!

PARTENAIRES ASSOCIÉS
ENTITATS ASSOCIADAES

PARTENAIRES BÉNÉFICIAIRES
SOCIS BENEFICIARIS

COFINANCEURS
COFINANÇADORS

ANNEX 1

Llista d'actuacions per a Setcases

Municipi: Setcases

Objecte: valors botànics del municipi: hàbitats i boscos singulars, arbres singulars i tàxons amenaçats

- * Hàbitats: Boscos de coníferes amb neret, boscos de ribera, tarteres i rocams amb substrat calcari, molleres, congesteres i comunitats fontinals
- * Boscos singulars
- * Arbres singulars
- * Tàxons prioritaris: *Maianthemum bifolium*, *Delphinium montanum*, *Juncus pyrenaicus*, *Epipactis rhodanensis*, *Epipactis distans*, *Corallorhiza trifida*, *Woodsia alpina*, *Teloschistes contortuplicatus*, *Buxbaumia aphylla* i *Buxbaumia viridis*

Objectius:

- * Compromís col·lectiu (administració i entitats) amb la conservació dels valors botànics pactant programa d'actuacions
- * Recerca, seguiment i vigilància dels valors botànics
- * Conservació dels valors botànics
- * Formació sobre coneixement, gestió i aprofitament.
- * Difusió dels valors botànics

Entitats participants: PNCTF, SFF, DARP, CARRI, RCFS, CEIRN, Ajuntament de Setcases, CTFC, FFCC, ICHN

Entitats proveïdores: SIGMA, CEAAT

Llista d'actuacions per a Setcases. Gestió

PROJECTE Pobles Botànics del Pirineu

0. Accions generals del projecte

- 0.1. Creació acreditació "Pobles Botànics del Pirineu"
- 0.2. Proposta transfronterera d'un Poble Botànic del Pirineu a Andorra, a França i a Catalunya
- 0.3. Activitats de suport i formació sobre compatibilització d'activitats econòmiques i conservació
- 0.4. Col·loqui final del projecte "Pobles Botànics del Pirineu"
- 0.5. Coordinació, seguiment i avaluació del projecte
- 0.6. Pla d'actuació a mig termini (10 anys) i ampliació de tàxons a seguir
- 0.7. Tres (3) reunions anuals i una (1) trianual
- 0.8. Seguiment administratiu del projecte
- 0.9. Ampliació del projecte transfronterer a altres territoris

PROGRAMA D'ACTUACIONS "Setcases, Poble Botànic del Pirineu"

1. Acord i programa d'actuacions

- 1.1. Elaboració conjunta de l'acord i programa d'actuacions a 3 anys (Reunions transfrontereres)
- 1.2. Aprovació
- 1.3. Memòria d'actuacions

Llista d'actuacions per a Setcases. Recerca

2. Recerca

- 2.1. Cartografia general d'hàbitats 1:10.000
- 2.2. Catàleg i cartografia d'hàbitats d'especial interès 1:2.500 (1er nivell)
- 2.3. Catàleg i cartografia de boscos singulars 1:2.500
- 2.4. Catàleg i cartografia d'arbres singulars 1:2.500 (1er nivell)
- 2.5. Prospecció, cartografia i caracterització de noves localitats de tàxons de flora vascular amenaçats i protegits (prioritaris i altres)
- 2.6. Diagnosi localitats citades i noves de briòfits protegits i amenaçats
- 2.7. Diagnosi localitats citades i noves de líquens protegits i amenaçats
- 2.8. Diagnosi localitats citades i noves de fongs protegits i amenaçats
- 2.9. Catàleg de flora vascular
- 2.10. Catàleg de briòfits i prospecció, cartografia i caracterització de localitats de briòfits protegits
- 2.11. Catàleg de líquens i prospecció, cartografia i caracterització de localitats de líquens protegits
- 2.12. Catàleg de fongs i prospecció, cartografia i caracterització de localitats de fongs protegits
- 2.13. Caracterització hàbitat de *Maianthemum bifolium* al Pirineu i massís Central

Llista d'actuacions per a Setcases. Vigilància i seguiment

3. Programa de seguiment i vigilància

3.1. Parcel·les d'hàbitats d'especial interès

3.1.1. Congestera 1, Congestera 2, Carena 1, Carena 2

- * Sensor temperatura
- * Cerca i caracterització de parcel·la
- * Seguiment anual camp
- * Seguiment anual despatx
- Memòria final

3.2. Boscos singulars

3.2.1. Catàleg de boscos singulars (1er nivell); BS1; BS2

3.3. Arbres singulars

3.3.1. Catàleg d'arbres singulars (1er nivell). Vigilància: 1 visita anual

3.4. Tàxons prioritaris

Llista d'actuacions per a Setcases. Vigilància i seguiment

3.4. Tàxons prioritaris

a) Seguiment tàxons

Delphinium montanum (anual): Coma de l'Orri, Vallter2000, Les Borregues2000, Fontlletera

Epipactis rhodanensis Alt Ter (anual), *Epipactis distans* Queràs (anual)

Corallorhiza trifida Queràs (anual)

Maianthemum bifolium Queràs (anual)

Woodsia alpina (12 anys): Coma de l'Orri, Gra de Fajol, Bastiments

Teloschistes contortuplicatus Coma de l'Orri (6 anys)

* Sensor temperatura
* Caracterització
hàbitat i plantejament
seguiment

b) Vigilància tàxons

i. Planificació, seguiment i avaluació

ii. Visites tàxons

Delphinium montanum Coma de l'Orri (1 any); Vallter (4 any)

Epipactis rhodanensis Alt Ter (2 any);

Epipactis distans Queràs (3 any)

Maianthemum bifolium Queràs (2 any)

Llista d'actuacions per a Setcases. Conservació i gestió concertada

4. Conservació i gestió concertada

4.1. Acord de protocol de la gestió de l'entorn de l'estació de muntanya Valler 2000

- * Elaboració i acord de protocols d'actuació i gestió de l'ús públic a l'entorn
- * Actuacions regulació UP a l'entorn
- * Seguiment acord
- * Valoració

4.2. Pla reordenació boscos singulars

4.3. Millores boscos singulars

4.4. Millores hàbitats d'especial interès

- * Tarteres calcàries (neteja periòdica)
- * Molleres (millora camins i bestiar)
- * Congesteres (control bestiar)
- * Comunitats fontinals (millora camins i bestiar)

Llista d'actuacions per a Setcases. Conservació i gestió concertada

4.5. Millores poblacions tàxons prioritaris

- * Millora hàbitat *Maianthemum bifolium* (millora forestal)
- * Millora hàbitat *Delphinium montanum* (millora equipament i us públic i educació ambiental)
- * Millora hàbitat *Epipactis rhodanensis* (accés vehicles i bestiar al bosc de ribera)
- * Millora hàbitat *Epipactis distans* (protecció física, millora forestal, ramaderia i ús públic)
- * Millora hàbitat *Buxbaumia aphylla* i *B. viridis* (millora forestal)

4.6. Conservació ex situ tàxons prioritaris: banc, germinació, obtenció d'adults i reforçament

- * *Delphinium montanum* 4 localitats
- * *Epipactis distans* 1 localitat
- * *Maianthemum bifolium* 1 localitat

Llista d'actuacions per a Setcases.

Formació

5. Formació sobre coneixement, gestió i aprofitament

5.1. Formació a estudiants universitaris relacionats amb la conservació de la flora

5.1.1. 4 sortides de formació a graus, postgraus i màsters

5.1.2. 3 Pràctiques de formació estudiants (estades en empreses, projecte de fi de carrera, màster, postgrau...)

5.2. Comunicació científica

5.2.1. 3 articles científics sobre la població i la gestió i conservació i 2 articles en revistes d'impacte

5.2.2. 2 comunicacions en jornades i congressos sobre conservació de flora

5.3. Comunicació demostrativa

5.3.1. 10 Visites d'informació, anàlisi i de plantejaments d'actuacions amb els agents responsables de la conservació

5.3.2. 2 visites de reforçament amb alts càrrecs, polítics responsables de la conservació de la planta

5.3.3. 2 activitats de visita i demostració de resultats amb agents responsables de la conservació i aprofitament de recursos

5.3.4. Fitxes demostratives de compatibilització d'activitats forestals, de pastura, de gestió d'equipaments i d'ús públic

Llista d'actuacions per a Setcases.

Difusió del valors botànics

6. Difusió dels valors botànics

6.1. Campanya d'informació i valorització local

6.1.3. 3 articles divulgatius revistes per a la població local

6.1.3. 2 activitats de visita de la població local (lúdiques)

6.1.3.3. Activitats escola local i entitats

6.2. Campanya divulgativa al públic en general

6.2.1. 5 notes i rodes de premsa

6.2.2. 1 Curs naturalista de flora i vegetació d'alta muntanya. * Professorat i altres despeses

6.3. Proposta educativa del poble botànic del Pirineu:

6.3.1. Informació en pàgina web de l'Ajuntament

6.3.2. Informació en 2 cartelleres (nucli i Vallter). * Disseny i elaboració, maquetació, retolació i col·locació

6.3.3. Rètols (2) arribada al poble botànic del Pirineu

6.3.3. Guia divulgativa de plantes amb 3 Itineraris botànics. * Disseny i elaboració, maquetació, il·lustracions i impremta

6.3.4. Activitats (3) obertes de coneixement de la flora al municipi

6.3.5. Exposició flora patrimonial dins de l'espai expositiu del Centre d'informació (itinerant). * Disseny i elaboració, maquetació i edició